

Besztercebányai HÉTFŐI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre Helyben 2.20 kor. Vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára 4 fill.
Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő Havelka József

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Besztercebánya, Főtér. — Telefon 108.
Hirdetések díjszámba szerint.

A FÜST

mindig keserűbben fojtogatja torkunkat. Ötszáz esztendő alatt egyetlen új élvezet jutott az emberiségnek és ma már ez sem élvezet többé. A dohányárak felemelése 50 millió korona évi nyereséget jelent a kincstárnak. Nem iskolára, nem kórházakra kell ez az összeg, hanem a flotta szaporítására. És az a fekete sűrű füst, melyet az új dreadnaught öblös torka pöfent felénk, még keserűbb, még fojtóbb a felemelt dohányárak füstjénél. Keserű és fojtó, mert haszontalanabbul ország még ki nem dobta, el nem pazarolta polgárainak pénzét. Tengeri szörnyeket építünk akkor, amikor Angolország már beszüntette a dreadnaughtok építését. Vízre eresztjük az uszó kolosszusokat, mikor egyetlen aeroplán levegőbe röppitheti a milliárdokba kerülő szörnyeteget. Tizenöt hüvelyes ágyúkkal szereljük fel a Viribus Unitist, amikor Franciaország kétszerte nagyobb kaliberű ágyúkat szerkez be. Hadi flottát szervezünk, mikor nincs kereskedelmi flottánk s alig van tengerpartunk, mely védelemre szorulna. Az a hajótipus, melynek vízrebocsátását könnyező szemmel nézte a trónörökös, elavult, értéktelen, mindenképp meghaladott rendszer szerint épült. Ócskavas, mely csak a vaskartell urainak felsegítésére szolgál. Elhiszszük, hogy a trón várományosa könnyezett. Mi is könnyeznénk, ha az egészségügy nem lenne olyan pokolian mulatságos. Így csak mulatunk. Mulatunk magunkon és fanyar arccal szívjuk tovább a megdrágult dohányfüstjét és még fanyarabbul hörpentjük az első dreadnaught gyilkos, mindent eltemető fekete felhőit.

Egy elmebetegintézet borzalmai.

Ámbár most már végérvényesen a miénk Bosznia és Hercegovina, mégis még mindig balkáni ennek az országnak a kulturája, közigazgatása, társadalmi élete. Valóságos Potemkin-ország, melynek vezetői keskenyfejű osztrák beamterek, balkáni diplomaták. Egész ambíciójukat abba helyezik, hogy a közvéleményt félrevezessék és hogy a hivatalos és félhivatalos hírek és cikkek valóságos áradatával hitessék el, mily magas fokra sikerült emelniök a kétféle sas égisze alatt a bosnyák kulturát.

Mivel a bosnyák közigazgatás cáfoló apparátusánál tökéletesebbet nem ismerünk, bizonyosra vesszük, hogy alább közölt híreinkre is csakhamar megérkezik a „légből kapott koholmány“. De szívesen tanulunk, keressük az alkalmat, hogy a tények letagadásának újabb, ötletes formájával megismerkedjünk és ezért változtatás nélkül tesszük közzé alkalmi tudósítónknak, egy szerajevói magánorvosnak közleményét:

„Borzalmasabb helyet a szerajevói országos elmebetegintézetnél elképzelni sem tudok. Ma, amikor az orvosi tudomány tisztában van vele, hogy az elmebetegekre minő megnyugtató hatással van a fény és világosság, amikor modern gyógyintézetekben a beteg állapotának megfelelő kék, zöld, vörös világítással kísérleteznek. Szerajevóban még mindig sötétséggel kezelik az elmebeteget. Apró, bűzös sötét cellák, melyet csak a felső sarkukban levő kis rácsos ablakon át kapnak némi világosságot, ez az örültek lakása. Az ápolószemélyzet brutális, félvad, akivel még az intézet egyébként igen lelkiismeretes orvosai sem bírnak.

A megkínzott örültek üvöltése gyakran felveri az egész környék

csöndjét, és elgondolhatjuk, hogy a mohamedán lakosság, kinek hite szerint az örült a leggyengébb bánásmódban részesítendő, milyen véleménynyel van a „svábák“ kulturája felől.

Minő primitív módon kezelik a betegeket, arra érdekes példa az egyik örültnek, *Mahmedovits Mustaj* esete. Mikor bevitték cellájába, nekiesett a berendezésnek és tört, zuzott. Erre csak szalmazsákot hagytak bent neki, minden egyebet eltávolítottak. A szalmazsákot is szétszedte, azt is kivitték. Azután ruháját tépte le tétől — pőrén hagyták. Fejjel nekiment a vasajtónak, kőfalnak, erre a cella közepén levő kis cölöphöz hozzáláncolták. És ez az ember — magam láttam — három esztendeje teljesen mezítelenül van télen-nyáron, egy fütetlen aszfaltos szobában, másfél méteres láncon, mint a középkori börtönök rabja.

A király szerajevói látogatása alkalmával megtörtént, hogy egy mohamedán nő házi perpatvarból kifolyólag cserepesvirágot vetett ki az utcára, épen akkor, mikor Ófelsége kocsija arra hajtott. A kínos incidens magyarázatul nem fogadták el a nő előadását, és hogy a hamarjában elterjedt hírt, mely merényletről szólt, mennél alaposabban lecáfolták, a nő örültek nyilvánították és bevitték az örültek házába. Ott szenved immár másfél esztendeje, csak azért, mert ezt így követeli meg az állami rezon.

Hát ahol így bánnak el az elmebetegekkel, és ami még veszedelmesebb, az egészségesekkel is, az az ország nem kulturország, hanem a legsötétebb Balkánnál is nyomoruságosabb helye a világnak.“

ZÖLD RIPORTOK.

Jelenetek az „Alkonyat“ szerkesztőségében,

I. Jelenet,

Felelős szerkesztő: Komlós, szeretnék magától végleg szabadulni. De amint tapasztalta, nincs szívem, hogy egyenesen kidobjam.

Komlós: (riporter gyakornok:) Felelőséged atyai jóindulata meghi.

Felelős: Komlós; ne konfidenskedjék. Komlós, most olyan feladatot bízok magára, amelybe beletörök a biciskája. Meg fogja interjúholni Lukácsot . . .

Komlós: (Csodálkozva.) Lukácsot, . . ?

Felelős: Mit sápiózik? Nem halotta, hogy a szivarok árát felemelte? Megfogja tőle kérdezni, hogy mire való ez? (Enekelve:) Mire való ez?

Komlós: Értem már, értem, — és ha nem hozok érdekes riportot, végre repülök. Mna, megpróbáljuk (EL)

Felelős: (Kajánul kuncog.)

II. Jelenet.

(3 órával később.)

Komlós: (Dívalordítással beront.) Itt az interjú. (Papirlapot lobogtat)

Felelős: (Szélnél kezd.) Hogyan beszélt vele?

Komlós: Hát nem beszéltem?! Azt mondtam neki — nézze, Lukács bácsi, az én állásom forog kockán, hát nyilatkozzék!

Felelős: És nem dobta ki magát?

Komlós: Szépen dobott ki! Rögtön nyilatkozni kezdett. Ime a jegyzetem. (Olvasni kezd.) Ámbár a dohánygyártmányok ára emelkedett, a község mégis jól jár. Új fajták lesznek, szebb csomagolás, jobb minőség. Így bevezetjük az „Extra muros“ szivarfajtát, kültekli használatra. Azután a „Takarékosi ar“-t melyet egyszeri rágyújtásra a legedzettebb szívó sem tud elfogyasztani. Legalább 3 napra elegendő. A vágott dohányok közül közkedvelt lesz a „Tut-i-Frutti“ vagy vegyes felvágott dohány, melyben káposzta, akác, kapor söt dohánylevél is akad. Sokat várunk a „Vezau“ cigarettól is, melynek eruptív hatása mindent felülmul.

Felelős: (aggódva.) Ezt mondta Lukács?

Komlós: Ezt?! Mondott még érdekesebbet is. Figyeljen csak! — A kelendőség fokozására a dohányjövődéki igazgatóság az eddiginél nagyobb gondot fog fordítani a csomagolásra. Nemcsak háztartási cikkeket (cérna, tű, pamut, hajfűrt) fog belesodorni a szivarokba hanem ruházati kellékeket is, (cipő-sinór, férfi-gallér, mandzsettagomb stb.) Igen szellemes és finom ujtás, hogy az u. n. kapadohányt ezentúl kapadohány néven hozzák forgalomba és egy-egy pár alig használt kapcát rejtenek beléje.

Felelős: (gyanakodva.) Mondja csak, Komlós, melyik Lukácsal beszélt maga?

Komlós: Melyikkel? Hát aki a szivarok árát emelte? Lukács Mór nagykerületi trafikossal.

Felelős: (Szó nélkül lefordul a székről.)

— OCULI. —

Üldözések magyar földön.

— Saját tudósítónktól. —

A főváros és vidék krónikájának utóbbi időben sűrűn jelentkező tünetei az emberi üldözések. Intelligens emberek ádáz küzdelmeiről szinte hihetetlennek tetsző tudósítások látnak napvilágot. Még el sem felejtük a Sárköz-ügyet, máris egy katolikus pap üldöztetésének hullámai csapkodtak. Ujabbán pedig az operaház egyik baritonistájának rendőri asszisztencia mellett lezajlott esküvője keltett feltűnést. S ha meggondoljuk, hogy csak a szenzációsabb ügyek kerülnek nyilvánosságra, ha bepillantunk a rendőrkapitányságok és bíróságok szobáiba, akkor tudjuk csak teljességében átérteni ezt a magyar társadalmi életet sorvasztó betegséget.

Lapunknak egyik munkatársa buzgalommal tanulmányozza az üldöztetés fekete kérdését. Bejárta az érdekelt hatóságokat, átlapozta a sötét aktákat. Tanulmányutjáról következőkben adjuk beszámolóját:

Üldözők és üldözöttek.

Az emberéletlen bölcsei úgy hirdetik, hogy az emberek egy bizonyos csoportjának lényeges tulajdonsága az üldözési vágy. A legrégebbi idők emlékei is bőséges példáit mutatják fel. Mindig voltak üldözők, akik fáradhatatlanul futnak embertársuk után; mindig voltak üldözöttek, akik kétségbeesetten menekülnek. Ebben a szinte örökös futásban mintha a sötét középkor lomtárba került elve ébredne életre, mikor ugyanis maguk bírái akartak lenni az emberek. Az ököljog korának üldözői teljesen azonosak a modern idők futóalakjaival. Agyaikat a valóságos vagy vélt sérelmek izgatják. Vérük hatalmasan lángol s nem képes tűrni korlátokat.

Tapasztalhatjuk, hogy a legtöbb testi sértésnek, gyilkosságnak elkövetését — eltekintve a momentán véghez vitt cselekményektől — emberi üldözések előzik meg, melyek többnyire veszélyes jellegű fenyegetések alakjában nyilatkoznak meg. Ezekre alkották meg a magyar kihágási törvénykönyv 41. §-át, mely a veszélyesen fenyegető embert egy hónapig terjedő elzárással és kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel rendeli fenytetni.

A papiroson csekély jelentőségűnek mutatkozó bűncselekmény ugyszólván egészen behálozza társadalmi életünket. Magyar földön fölötté nagy a száma azoknak, akik üldöztetésükben hatósági védelemre szorulnak.

Mit mond a statisztika?

A bűnügyi statisztikák számadásai ebben a kérdésben nem adnak hűséges képet. Az üldöz-

tetések nagy részéről ugyanis nem készülnek írott dokumentumok. Az utóbbi idők országos statisztikájából azonban határozottan megállapítható, hogy nálunk a nemzetiségi vidéken dul legádázabban a veszélyes fenyegetés bűne. A felvidéki községek is bőségesen termelik s meglepően nagy a Dunántúli megyékben a fenyegetések száma. Legkisebb arányban szerepel a nagy magyar allóidőn, a hol a verekedések jobbára az alkohol pillanatnyi mámorának hatásai. Az allóidő legény nem fenyeget, hanem rögtön dolgozik bicskájával. Megállapítható, hogy a tótajku vidékek lakói erősen fenyegetődznek, de fenyegetéseik ritkán rejtik magukban az életveszélyes jeleget.

A fővárosban naponta átlag 20—30 ember kér segédelmet üldöztetésében a sarki rendőrtől, vagy a kerületi kapitányságtól. Csak a beavatottak tudják, mily fontos feladatot teljesít e tekintetben rendőrségünk.

A rendőrségnél.

A hatósági védelemért esengő üldözöttek nagyobb részben az alsóbb társadalmi osztályokból kerülnek ki, de utóbbi időben igen sok intelligens ember is jelentkezett. Egyik kerületi kapitány így nyilatkozott előttem:

— Bizony, uram, nem is hinné, hogy e fenyegetési ügyekben mily fontos a gyors és tapintatos, intézkedés. Nem egyszer megtörtént már, hogy — a kit reggel még csak fenyegettek — estére halva feküdt. Az emberi szenvedély fokozásában percek is jetentősek.

— És hogyan segítenek? — kérdeztem.

— Valóságos szónokok leszünk uram. Gyorsan behatjuk a fenyegető férfit vagy asszonyságot és igyekezünk a lelkére beszélni, vele megértetni, hogy baj lesz, ha tovább fenyegetődzik.

— És van eredmény?

— Mondhatom, hogy igen sok esetben. A legtöbb fenyegető magába száll s többé nem találkozik vele. Hiszen valósággal vésszes könnyelműség volna, ha mindjárt a paragrafusokkal dolgoznánk. Ez leggyakrabban még elmérgesítené az ügyet, mert megbüntetett fenyegetőnek vére rendszerint nem csillapodik le a büntetéssel. A konokabbakra azután reáhuzzuk mentsvárunkat, az u. n. „botrány-paragrafust”, s pár órára elhelyezzük őket a hűvösre. Csak a legkomolyabb, igazán életveszélyes jellegű ügyeket utaljuk a bírósághoz, mely elbírálására illetékes.

Az érdekes elbeszélésből még csak azt a hihetetlennek látszó tapasztalatot szőgeztem le, hogy az üldözést panaszolók között erősen dominálnak a törvényes házasságban élők ügyei. Hej, mégsem az égben kötik a házasságokat!

A bíróságnál.

A komoly jellegű fenyegetési ügyek a járásbírósághoz vándorolnak át. Utána jártam a kérdés elbírálásának s meglepődéssel tapasztaltam, hogy a magyar bíróságok meglehetősen könnyen kezelik. Sok bíróval beszéltem, aki egyáltalán nem tulajdonít neki

jelentőséget, de valamennyiök elismerte, hogy a fenyegetőből nem ritkán lesz gyilkos.

A bírói gyakorlat fejlődése is különleges tüneteket mutat. Régebben csak az oly fenyegetésnek ismerték el életveszélyes jellegét, amelyben bicska, revolver vagy más gyilkoló szerszám szerepelt. Ujabbán tisztult a felfogás. Ma már a bíróság még közvetett módon — esetleg levél útján — elkövetett fenyegetésnek is méltányolja veszélyes voltát. A budapesti büntető járásbíróságnak ebben a tekintetben eléggé egyöntetű és szigorú a gyakorlata. A vidéki járásbíróságok aktáiban azonban ritkán lehet olvasni fenyegetési ügyet gyilkoló szerszám nélkül.

Még a büntetés mennyiségére és minőségére érdemes tekintetet vetni.

A budapesti járásbíróság egyik idősebb bírójával volt alkalmam erről beszélgetni.

— A leggyakrabban pénzbüntetéssel fenytetik a fenyegetőt — mondotta. — Mig ha elzárást szabunk ki, akkor is csak néhány napról lehet szó. Az egy héti tartó elzárás ily ügyekben fehér holló számba megy.

— És a maximális egy hónap kiszabása soha sem szükséges? — kérdeztem.

— Közel tizenöt éve működöm ennél a bíróságnál, de nem emlékszem, hogy a maximális egy hónapot alkalmazták volna. Ha nem segít a kiszabott egy pár nap, akkor csak az isten segíthet...

Ebben az utolsó mondatban modern életünk örök igazsága lüktet. Bármiképpen elmélkedünk az üldözés kérdéséről, szomorúan konstatálhatjuk, hogy *igazi segítség a földön nincs.*

Megoldottam a szociális kérdést...

Riadalom a pestvidéki járásbíróságnál.

A vászonruhás apostol.

Kenyeret ad az éhezőknek.

A fővárosi járásbíróságok közül „impozáns” helyiségeivel kiválik a Margit-köruton a pestvidéki járásbíróság. Szűk folyosóján néha százszámra szoronganak, tülekednek a kegyetlen felperesek s kétségbeesett alperesek. Egészen természetes tünet tehát az, hogy a heringmódra összeszűfolt peresfelek nem egyszer bíróságon kívül intézik el egy-egy pofonnal ügyeiket. A pofonok szürke krónikájába némi változatosságot vevített szombat délelőtt a „vászonruhás apostol” fellépése, mely nagy riadalmat okozott a perlekedők világában. Benn a tárgyalóteremben Muttynyánszky Ádám táblabíró általános ismert jószívűségével hétköztette a peresfeleket, midőn a folyosón nagy lármá keletkezett. Egy vászonruhás ölfőzött, negyven év körüli, szakállas férfi hirtelen kivált a várakozók csoportjából, szónoki pózba vágta magát s hatalmas orációt tartott. A

Pestmegye különböző községeiből beidézett jámbor atyiaiak szájakat eltátva hallgatták.

— Polgártársak! Figyeljétek! — mondotta — Nincs többé nyomor! Megoldottam a szociális kérdést. Nem fognak többé éhezni az emberek, lesz kenyér, lesz hus. Én fogom előteremteni... Én... Lássátok, polgártársak, hány és hány embert elítélnek naponta a bíróságok, mert rossz fát tettek a tűzre. A gazdagot épen úgy elítélik, mint a szegényt, mert a bíró urak előtt egyenlők az emberek. A szegény emberre gyakran valósággal áldás ha bekerül a börtönbe. Jó kosztot kap s télen meleg szobában dolgozik. A gazdag embert azonban nem kellene becsukni...

Itt egy vörösarcu férfi megzavarta az apostol szónoklatát.

— Hogyne?! — kiáltott közbe — Csak a szegény ember sanyalódjék a börtönben? Jó is volna! Csukják be a gazdagot is, ha megérdemli.

A közbeszólásra a lelkesedés pirja öntötte el a vászonruhás apostol arcát. Erces hangját még jobban megeresztette.

— Nem, polgártárs! — mondotta. — A gazdag embert nem kell lecsukni. A *gazdag ember fizessen!* De nem az államnak kell ám fizetnie, hanem egy-egy éhező szegény embernek, aki helyette bemegy a börtönbe és leüli a gazdag emberre kiszabott büntetést.

A vászonruhás apostol diadalmasan nézett szét a nagy kijelentés után s várta a hatást. Hallgatói azonban egy szóval sem helyeseltek, hanem egyenként elsomfordáltak mellőle. Meghara-gudott. Dühösen futott le a lépcsőn s csak annyit mormogott a fogai között:

— Buták! Nem értenek meg. Megyek a miniszterhez...

Tegnap délelőtt 11 óra tájban a vászonruhás apostol a Lánchíd budai oldalánál tartott szónoklatot a szociális kérdés megoldásáról. A hatás itt nem maradt el. Elmeógyógyintézetbe szállították.

Gyalog a földkörül.

Antonio de Castro lissaboni lakos a portugáli tudományos akadémiától 120000 márka jutalmat kapott azért a vállalkozásért, hogy másfélesztendő alatt egész Európát gyalog bejárta. De Castro a feltételekhez híven egy fillér nélkül indult utnak. Legelső akadályl Calabriában kellett megküzdenie, hol rablók fogságába esett. Oroszországban Wiina körülr, farkasok támadták meg, és ez alkalommal csak úgy menekedett meg, hogy egy fára kuszott melyen két éjszakát átvirrasztott. Lengyelországban anarchisták gyanuja alatt tartóztattak le; és Londonban hol az éhségtől és fáradtságtól komolyan megbetegedett, két hetet kórházban volt kénytelen tölteni.

Palace pezsgő legjobb.

egészen adta át magát és minden idejét.

Kunosvágáson született Körmebánya mellett és a sors korán árvaságra juttatta. Középiskolai tanulmányait Selmecebányán és Egerben, az egyetemet Bécsben végezte, ahol tudori diplomát is nyert. Papi pályáját itt kezdte Besztercebányán, ahol a nagyevű Ipolyi püspök a papnevelő intézet prefektusává és tanárává tette. Utóbb vicerector, majd rector lett s ezen állását már mint kanonok is páratlan buzgalommal töltötte be majdnem három évtizeden át. Egész papi generációt nevelt ő fel, akit mindnyájan a hivatás és munkaszeretet példaképének tartottak.

A munka őrlésének hatása azonban korán jelentkezett nála. A sokat dolgozott test megroskadt. A múlt évben Meránba küldték orvosai, de egészségét ott sem nyerte vissza. A gyilkos kór lassan-lassan kioltotta életét. Temetése ma délelőtt fog végbemenni. A kiváló főpap elhunytáról a káptalan a következő gyászjelentést adta ki:

A besztercebányai székesegyházi káptalan mély fájdalommal jelenti, hogy Dr. Sztanyák Ferenc szt. Péterről nevezett váradhegyi c. prépost, székesegyházi főesperkanonok, a hittudományok tudora stb. folyó évi július hó 1-én reggel 1/2 4 órakor hosszú szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után életének 56-ik élvizsgájának 29-ik évében Isten akaratában való megnyugvással az Úrban csendesen elszenderült. Az Úrban megboldogultnak hűlt teteme folyó hó 3-án délelőtti 9 órakor a székesegyházban tartandó szent mise után fog a helybeli sírkertben a boldog feltámadás reményében örök nyugalomra helyeztetni. Besztercebánya 1911. évi július 1. Az örök világosság fényeskedjék neki.

Friss hírek.

Uj doktorok. Tannenbergek Géza zólyombrézói m. kir. vasgyári felügyelő fiát: Ifj. Tannenbergek Gézát és Fukasz Ede vasgyári művezető fiát: Fukasz Jánost a múlt héten avatták fel az államtudományok doktorává a budapesti egyetemen.

Tomcsányi nyugalomban. A király a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, az erdészeti osztály vezetője, állandó nyugalomba helyeztessék s ez alkalomból neki a Lipóttrend lovag keresztjét adományozta. Tomcsányi Gyula éveken át vezetője volt a helybeli m. kir. erdőigazgatásnak s a városi és megyei közéletben is tevékenyen vett részt.

Vizbefut. Keresztény László 6 éves fiú hétfőn beesett a zólyombrézói csatornába és megfult. A szerencsétlen véget ért gyermek fia néhai Keresztény István volt kincstári erdőaltisztnak, aki a múlt évben vadászat alkalmával egy megsebzett medvének lett áldozata. A kis fiút szerdán temették el.

Református istenítiszteletet tart folyó hó 9-én vasárnap Besztercebányán az evang. gimnáziumban Tóth Lajos zólyomi református lelkész.

Gyászhir. Bodnár Antal gyetvai községi jegyző, a zólyommegyei körjegyzők egyesületének elnöke június 29-én hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytat hitvese gyermekei, unokái, rokonai gyászolják. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 1-én volt. Vár-

megyénk képviselőjében Battlik Ödön főjegyző és Scheer Lajos irdaigazgató kísérték utolsó útjára.

Eljegyzés. Olejesek Géza a „Hangya” fogyasztási szövetkezet központjának tisztviselője eljegyezte Chmelko Vilma Besztercebányáról.

Patronage Egyesület. Az Országos Izraelita Patronage Egyesület helyi bizottsága a múlt vasárnap alakult meg. Az alakuló gyűlés dr. Schwarcz Samu hitközségi elnök vezetése és igen élénk érdeklődés mellett folyt le. Az elnökön kívül szép buzdító beszédet mondott még Lengyel Béla központi titkár, Breuer Samu nagykáta és dr. Schönfeld Áron helybeli főrabbi és Porges Samuné nőegyleti elnök, mire kimondták a helyi bizottság megalakulását s megválasztották a tisztikart. Elnök dr. Schwarcz Samu, társelnökök Löwy Fülöp, dr. Schönfeld Áron, Porges Samuné és dr. Neufeld Józsefné, alelnökök Steiner Izidorné, Kohn Fülöpné, dr. Schwarcz Samuné, Löwy Fülöpné, Pikler Lajos és Engel Samu, pénztáros Herzka Arturné, ügyvezető titkár Illés Emil, titkár Herzka Artur. A közgyűlés hatása alatt az egyesület javára csakhamar 1600 koronát írtak alá.

Értesítő. A besztercebányai kir. kath. főgimnázium folyó évi értesítője közli Zivuska Jenőnek doktori értekezését Platon Parmenideséről és részletesen beszámol az intézet múlt évi működéséről. Az intézetnek 23 tanára és 344 tanulója volt. A tanulmányi előmenetel általában kielégítő. Az intézeti alumneumban 45 tanuló nyert élelmezési ellátást. Az érettségi vizsgálatra jelentkezett 43 tanuló. Ezek közül 1 visszalépett, 1 az írásbeli alapján visszavetített, 7 jelesen, 9 jól, 19 egyszerűen éretten, 6 pedig szeptemberi javító vizsgálatra utasított.

Jegyzőválasztás. A breznóbányai járáshoz tartozó benesházi körjegyzőségnek megüresedett segédjegyzői állást szombaton délután töltötték be választás után még pedig lhring Vilmos erdőbádonyi segédjegyzővel.

Pályázat. A helybeli kir. törvényszék elnöke a vezetése alá tartozó helybeli kir. járásbírósnál a Koreny Pál elhalálozásával megüresedett irnoki állásra hirdet pályázatot július 30-iki határidővel.

Nyári mulatságok. A besztercebányai eszmadia ifjúság folyó évi július hó 9-én vasárnap a Kriskóféle vendéglő kerthelyiségében nyári zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő-díj tetszés szerint. Kezdeté délután 4 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság július 16-án tartatik meg. — Radvány-Királyfalva önkéntes tűzoltósága július hó 16-án a királyfalvai fürdő kerthelyiségeiben nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépti-díj tetszés szerint. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság f. hó 23-án tartatik meg.

Utazási ösztöndíjak. A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara a következő pályázatot közli külföldi utazási ösztöndíjakra iparosok részére. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr minden hazai kereskedelmi és iparkamara területére évenként egy-egy hatszáz koronás iparos ösztöndíjat rendszeresített. Ezen ösztöndíjra úgy iparosok mint önálló mesterek is pályázhatnak. — A kérvényben a folyamodó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi

magaviselete, esetleges tanulmányai az általa esetleg elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás iránya részletesen megjelölendő, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előle is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele. Megjegyezzük, hogy az illetőnek kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit fogja értékesíteni. Azok akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak. A kis korukért atyjuk vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében. A kellően felszerelt kérvények folyó évi július hó 15-ig a kereskedelmi és iparkamarához benyújtandók.

Műkedvelői előadás. A felsőszabadai fiatalok esztétikáján a vármegyei jegyzői internátus és a vármegyei tanítók háza javára műkedvelői előadást rendezett. Színrre hozták Véli Miksa „Jön a kérés” című egyfelvonásos vígjátékát és egy tót színjátékot.

Valeta. A helybeli kir. kath. főgimnázium érettségét tett növendékei pénteken bucsuvacsorát és szombaton valeta bált rendeztek a

a Kuglitzó Társulat helyiségeiben. A szépen sikerült estélyen bucsúzó ifjúság tanárain kívül nagy számu közönség is részt vett.

Pórujlárt tolvajok. Országgh Imre a Zólyom melletti sztrázi erdőőr amint hétfőn a Nyeress-nicza völgyön szokásos körutjáról hazafelé haladt észrevette, hogy Csunderlik városi erdőőr teheneit három ember elhajtja. Ország azonban megakadályozta őket gonosz szándékukban. Még aznap sikerült elfognia és Zólyomba bekísérnie mind a három jómadarat.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Besztercebányán Főter 3 sz.** házban (**Herzka-féle ház**) a mai kor igényeinek megfelelő

Cipész műhelyt

nyitottam. Készíték bármilyen szabásu női-, férfi-, fiu-, és leányka cipőket a leg egyszerűbbtől a ledivatosabb kivitelig, a legjobb anyagból a lehető legolcsóbb áron. Készíték továbbá hibás lábakra is cipőket a leggyorsabban és legpontosabban. A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Jancsó Dezső,
cipész-mester.

Meglepő újítás!

Van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására adni, hogy nem kímélve semmi anyagi áldozatot

újrendszerű

cipő-javító műhelyt

rendeztem be, hol mindenféle férfi-, női- és gyermekcipők javítása és talpalása, kívánatra 1 1/2—2 órán belül elkészül, miáltal a legmesszebb menő előnyt biztosítom a tisztelt megrendelőimnek.

Méret szerint rendelt cipők is a legpontosabban készülnek. **Kizárólag csakis jó anyaggal dolgoztatok, miről már az első megrendelésnél is bárki meggyőződhetik s mindamellert az árak igen jutányosak.** Kérem, hogy becses megbízásaival cégemhez fordulni sziveskedjék, hol elismert előzékeny és pontos kiszolgálásról biztosítja, kiváló tisztelettel

Papp Gyula Besztercebánya

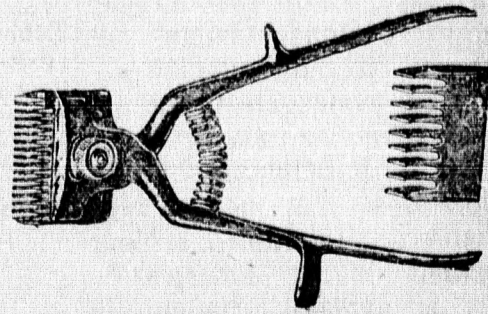
cipő és úri divat kereskedő (Bethlen Gábor utca 219). 1—4

Szálka János

első felsőmagyarországi villanyerőre berendezett borotva
homorú műköszörűde Besztercebánya.

Nagy választék mindennemű zseb- és konyhakésekben és konyhabárdokban, valamint borotvák, **önműködő borotvák** s különféle ollókban, úgyszintén borotva-fenőkövek és szijjak, húsvágógépek, haj-, ló-, juh- és kutya-nyírógépek és kanalakban. **Az elősorolt cikkeknek javítását gyorsan és pontosan eszközölöm!**

1—13

Nyomatott Havelka József gyorssajtóján, Besztercebányán.

A címkórság

ellen nem is olyan rossz ötletet ajánlottak nemrég a magyar pénzügy miniszternek. A magyar pénzügy főmestere ügyis folyton-folyvást újabb adóalapok után kutat, pedig (mondja a tanács) könnyen találhatna olyasmit Magyarországon, ami állandóan szaporodóban van, ami tehát egyenesen arra való, hogy megadóztassák. A címkórság ez. Ezt adóztassa meg a magyar pénzügy miniszter. Akárkinek, akármi a társadalmi állása, ne lehessen más címe mint „úr”, akinek pedig több titulus kell, az jelentse be kívánságát p. u. az adóhivatalnál, ahol minden néven nevezendő címre kaphatna engedelmet, de persze megfelelő díjak lefizetése ellenében. Aki pedig engedelm nélkül használná akár a tekintetes, akár a nagyságos vagy méltóságos címet: azt többszörös adóval büntetnék.

Mindez, persze tréfásan hangzik nálunk. De furcsa, hogy nem is tréfa, hanem komoly valóság ez a tréfa pl. Amerikában. Nem a címkórság megadóztatása, hanem hogy ott mindenki „úr”, és egyformán az, akár az állam kormányzója, akár boltos legény vagy bármilyen ipari munkás.

Ott tehát mindenféle megadóztatás nélkül az az állapot van, amit nálunk csupán csak tréfásan lehet ajánlani. És ebből az ellentétből jobban meg lehet látni a magyar címkórságot, mint egy pár tucat értekezésből.

Pedig a magyar címkórság nemcsak hogy mulatságos, hanem egyben közvetlen okozója a szolgálalkúság kifejlődésének. Mert a címzésekkel együtt jár a földig alázatos lakáj hang. Érzik kivált a tisztviselők (már azok, akik nem törtető) ennek az állapotnak a csunya voltát és az állami tisztviselők egyesülete nemrég dicséretre méltó mozgalmat indított a címzések ellen. De ez az akció csupán fél akció. Mert a magánértekezésben való címzések ellen irányul, pedig éppen a hivatalos életben kellene a folytonos méltóságos és nagyságos uramozás ellen munkálni, mert ez az örökös címezgetés teljesen lakájszerű. A magyar belügyi közigazgatásban az 1910. évi XX. törvénycikk eltörölte a címezgetést, de ez is csak félig: az írásbeli értekezésben. A belügyminiszteriumhoz most már nem a régi alázatosnak mondott szolgáliformában küldik fölterjesztéseiket a hivatalok, hanem — p. u. a vármegyék — így:

„Belügyminiszter úr, jelentjük” stb.

A jegyző egyszerűen a szolgabíró úrhoz, az alispán úrhoz, az árvaszékhez küldi jelentését, elhagyván a tekintetes, nagyságos, méltóságos titulust és a megkülömböztetett és alázatos tiszteletnyilvánításokat, amelyek a magyar önérettel nem egyezhetők össze. Amint a magyar belügyi igazgatásban az egyszerűsítés révén megcsinált a belügyi kormány, azt megtehetné a maga igazgatási körében minden magyar miniszter, de nemcsak az írásban való, hanem az élőszavas érintkezésre is vonatkoztatva. Egyszeriben átvinné a társadalmi élet is a címkórság kiirtását és egyszeriben olyan lenne az érintkezési hang, amilyen az egymást kölcsönösen megbecsülő emberek közt, azokban a sokszor idézett kultur országokban szokás.

Országos kamarai gyűlés.

A magyar szentkorona kereskedelmi és iparkamarái a beszercebányai kamara meghívása folytán folyó évi június hó 30-án és július hó 1-én országos gyűlést tartottak Beszercebányán. A gyűlésen egyes kamarák részéről a következő kiküldöttek vettek részt: Arad: Zima Tibor m. titkár, Brassó: Binder Ernő m. titkár, Budapest: Hoffer Márton, Vágó József m. titkárok, Győr: Szendrői Mór titkár, Eszék: Laubner Károly elnök, Plavsic Miklós titkár, Nagyvárad: Sarkadi Lajos titkár, Kassa: Dr. Siposs Aladár titkár, Deil Jenő m. titkár, Kolozsvár: Dr. Gámán József titkár, Szeged: Perjessy László titkár, Szabó Gyula m. titkár, Pozsony: Wolff Gerő titkár, Holesch Kálmán fogalmazó, Temesvár: Lendvai Jenő titkár, Miskolc: Dr. Sugár Ignác titkár, Marosvásárhely: Sz. Szakács Péter titkár. A beszercebányai kamarát Bárczy Károly és ifj. Rosenauer Lajos alelnökök, Dr. Holesch István titkár és Dr. Dienes Emil másodtitkár képviselték.

Flittner Károly elnök távollétében ifj. Rosenauer Lajos alelnök vezette a tanácskozást melynek első tárgya volt a múlt évben Kassán megtartott országos kamarai gyűlés határozatainak végrehajtásáról szóló jelentés. Az ügy előadója Dr. Siposs Aladár részletesen beszámolt a tett intézkedésekről. A jelentéssel kapcsolatban Perjessy László indítványozta, hogy a kereskedelmi szakoktatás kérdésében a kamarák közös memorandumot terjesszenek fel a felső kereskedelmi iskolák három éves tanfolyamának fentartása érdekében. Wolff Gerő a szakoktatásnak a kereskedelemügyi miniszter vezetése alá való rendelkezését tartja szükségesnek. Dr. Holesch István négy éves tanfolyam mellett foglal állást. Többek hozzászólása után az értekezlet a szegedi kamarát kéri föl a közös memorandum kidolgozására minthogy azonban a három vagy négy éves tanfolyam kérdésében nincs meg az egyhangúság, minden kamarának módjában áll álláspontját külön is kifejteni.

A tárgysorozat következő pontját a kereskedelemügyi m. kir. ministerium kettéválasztása és külön vasuti ministerium felállítása képezte. Dr.

Sugár Ignác előadó a ministerium kettéválasztása mellett foglal állást. Wolff Gerő a kettéválasztást ellenzi, mert a vasut az ipar és kereskedelem fejlesztésének legfontosabb eszköze, melyet a kereskedelemügyi miniszter kezéből ki nem adhat. Szendrői Mór szintén a kettéválasztás ellen van. Lendvai Jenő javasolja, hogy a kérdésben való állásfoglalás az egyes kamarákra bízassék. Elnök konstatálja, hogy a fölvetett kérdésben a kamarák között nincs meg az összhang s így egyöntetű megállapodás nem lehetséges.

Ezután Perjessy László az 1914-ben Szegeden rendezendő országos kiállítás tervét ismertette s kérte a kamaráknak a kiállításban való közreműködését. Plavsic Miklós a legnagyobb örömmel üdvözlö a kiállítás eszméjét és annak főleg a Balkán félszigetre való kivitelünk szempontjából tulajdonit nagy fontosságot. Lendvai Jenő a Temesvárott 1916-ban rendezendő országos kiállításra hívta fel a kamarák figyelmét. Sugár Ignác indítványára kimondja az országos értekezlet, hogy a Szegeden rendezendő országos kiállítást a kamarák a legmeszebbmenő támogatásban részesítik.

A napirend további pontját a kamarákkal kapcsolatban szervezendő munkásválasztmányok ügye képezte. Vágó József előadó a munkásválasztmányok létesítése ellen foglal állást. Sarkadi Lajos szociális szempontból a munkásságnak kamrai szervezetbe való bevonását kívánatosnak tartja. Wolff Gerő a kamarák kipróbált intézményének megbolygatásától tart ha a munkásválasztmányok megszerveztetnének. Szakács Péter a munkaadók s a munkások érdekeinek összeegyeztetését reméli az intézménytől, Plavsic Miklós a javaslatot keresztlivihetetlennek tartja. Ifj. Rosenauer Lajos a várható összműködésnek elrettentő példáját látja a munkásbiztosító pénztárak paritásos igazgatásában, ahol a munkaadók és a munkások között a legnagyobb disharmonia dult. Külön munkáskamarák felállítását tartja szükségesnek.

A felvetett kérdésben egyhangú megállapodásra jutni nem lehetvén az állásfoglalás az egyes kamarákra bízott.

Dr. Siposs Aladár a magyarországi idegenforgalom szervezésének szükségességéről tartott alapos és szakszerű előadást, az ügyet a kamara figyelmébe ajánlotta s kérte a mozgalom támogatását. Dr. Gámán József az erdélyrészi idegenforgalom emelése érdekében kamarája részéről tett munkásságról számolt be.

Az országos gyűlés kimondotta, hogy az idegenforgalom kérdését a kamarák legnagyobb figyelemmel kísérik és a mozgalmat teljes erejükkel támogatassák.

Dr. Holesch István a háziipari és otthonmunkastatistika felvételi módjainak kérdésével foglalkozott behatóan. Az egyöntetű eljárás érdekében elfogadásra ajánlja az általa kidolgozott felvételi tervezetet, Holesch Kálmán annyival inkább járul hozzá előadó javaslatához, mert a pozsonyi kamara a statisztikai felvételt hasonló módon kívánja megejteni. Az országos gyűlés Dr. Holesch István tervezetét elfogadja.

Hoffer Márton a kereskedelmi és vámpolitikai központ ügyét ismertette és bejelentette, hogy a budapesti kamara a központ alakuló gyűlését július hó 12-ére hívja össze. Dr. Dienes Emil indítványozza, hogy külkereskedelmi szerződéseinknek az ország közgazdasági állapotára való kihatását a kamarák tegyék tanulmányozás tárgyává és széleskörű

adatgyűjtést indítsanak meg az 1905-ben ujonnan megkötendő kereskedelmi és vámszerződések kellő előkészíthetése érdekében nehogy a multban tapasztalt készületlenség megismétlődjék. Plavsic Miklós a központot igazán a kamarák központi szervének szeretné látni, nehogy úgy járjunk, mint az országos iparitanácsnál, melyet a kamarák kezdeményeztek, de a melyben ma alig van kamarai kiküldött. Dr. Wolff Gerő helyesli Dr. Dienes Emil indítványát a kamarák közreműködése a központnak autenticitást kölcsönöz.

Az országos gyűlés előadó bejelentését örömmel veszi tudomásul és elfogadja a beszercebányai kamara javaslatát.

Hoffer Márton beszámol az osztrák kamarák titkárainak tervbevett Magyarországi látogatása tárgyában tett intézkedésekről. Az osztrák kamarák a meghívást örömmel fogadták és idejüket szeptember havára helyezték kilátásba. Az országos gyűlés az osztrák kamarák látogatását kollegiális örömmel fogadja és Wolff Gerő indítványára a bécsi kamarához a következő sürgönyt intézi:

„Die in Beszercebánya getagte Kammer Landeskonferenz hat den für September versprochenen Gegenbesuch mit den värm sten kollegialen Gefühlen zur Kenntniss genommen und ruft allen an dem so liebevollen vorjährigen Empfang teilgenommenen Wiener Kollegen, sowie den Herren Sekretären der übrigen österreichischen Schwesterkammern ein frohes auf Wiedersehen in Budapest entgegen. Rosenauer Vorsitzender, Dr. Holesch Sekretär.“

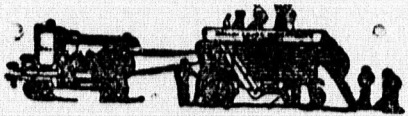
Zima Tibor szövéttette a harmadosztályu kereseti adó kivetésénél tapasztalt nagymérvű emeléseket és indítványozza, hogy a kamarák közös felterjesztésben szólaljanak föl ez elen a pénzügyminisernél. Többek hozzászólása után az értekezlet az egyes kamarákra bízta a szükséges intézkedéseknek meg-tételét.

A napirendre tűzött ügyek tárgyalása ezzel befejeztetvén Wolff Gerő tolmácsolja az összes kamarák legmelegebb köszönetét azért a páratlanul meleg fogadtatásért melyben a kamarák kiküldötteit a beszercebányai kamara részesítette. Különös köszönettel tartozik a gyűlés ifjabb Rosenauer Lajos elnöknek a tanácskozásnak nagy körültekintéssel és szakavatottsággal való vezetéséért. Sarkadi Lajos, Dr. Holesch István titkár tevékenységéről emlékezik meg a legmelegebb elismerés hangján és tolmácsolja a kartársaknak iránta való szeretetét és ragaszkodását. Ifj. Rosenauer Lajos és Dr. Holesch István köszöni szavai után az értekezlet véget ért.

Dr. Sztanyák Ferenc.

A beszercebányai kath. egyházmegyét érzékeny veszteség érte. Egyik kiváló tagja Dr. Sztanyák Ferenc kanonok, váradhegyi c. prépost f. hó 1-én elhunyt. Dr. Sztanyák Ferenc úgy egyházi, mint társadalmi, közéleti téren kitűnt kiváló tevékenységével, önzetlen buzgalommal és páratlan szerénységével, ezért elhunyt nemcsak a katolikus egyházat, hanem városunk és vármegyénk közéletét is sújtotta s mindenfelé mély részvétet keltett. Csendes, visszavonuló, minden feltűnést óvatosan kerülő ember volt, aki csak a munkának a hivatásának élt, de ennek azután

A legjobb benzínmotoros
magánjárókat
a világhírű angol „CAMPBELL” motor-
gyár egyedüli vezérképviselője
KORÁNYI VIKTOR
szállítja. A legtartósabb, a legjobb szer-
kezeti, a legbiztosabb üzemi.

Olesó árak! Olesó üzem! Kedvező üzleti
feltételek! Több évi jótállás! Vevőket a
motorkezelésben díjmentesen oktattunk ki.
Kiváratra díjmentesen költségvetéssel és
felvilágosításokkal szívesen szolgál:

**Korányi Viktor Budapest, VI.,
Liszt Ferenc-tér 9.**

A tréner tanudija.

— Humor a bíróság előtt —

Az alagi pótmeeting egyik nap-
ján tanuképen idézték meg a bu-
dapesti IV. ker. kir. járásbíró-
hoz egy alagi tréner. Kihallga-
tására nem került sor, mert a
felek a bizonyítástól elállottak.
A tárgyalás végén a következő
mulatságos párbeszéd folyt le
Wiener Károly járásbíró és a
tréner tanu között.

BÍRÓ: Merült föl valami költ-
sége?

TANU: 10 koronát kérek.

BÍRÓ: Sziveskedjék részletezni
kiadásait.

TANU: Négy koronát kérek
megállapítani azért, mert alagon
a „saját kocsimon, a vasuti ál-
lomásra mentem, két koronát
ebédért és négy koronát munkamulatságért...

BÍRÓ: Miféle munkamulatsz-
tása volt?

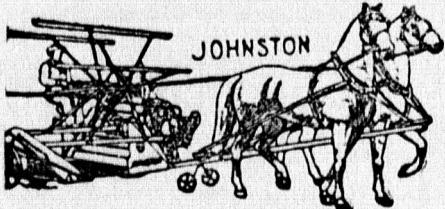
TANU: Az, hogy ma délelőtt
nem láthattam a lovaimat...

FELPERESI ÜGYVÉD: Ellen-
zem a megállapítást, különösen a
2 korona ebédköltséget. A tanu
csak a felmerült költségeket szá-
míthatja fel, már pedig az ebéd-
költség csak ezután jog felme-
rülni.

A bíró a tréner tanunak két
korona ebédköltséget és a villa-
mosra 40 fillért állapított meg.

A Johnston

aratógép úgy célszerű szerkezete,
mint tartóssága tekinte-
tében az első helyet foglalja el.

Érdeklődők forduljanak:

**Bächer—Melichár cégek
gyári raktárához**

VI., Nagymező-utba 68. szám.

Munkásruha megrendelésnél hivatkoz-
zon lapunkra.

Uj eredeti orvosi elvekről
szól egy nemrég megjelent népie-
sen, bámulatós magyarsággal meg-
írt könyv, melyben mélyreható új
irányelvekről van szó. Az egész
orvosi tudomány két évtized óta
roppant változásokon megy ke-

resztül. A betegségek eredetéről
új elvek képződtek és ennek
alapján a gyógykezelések módja
is átalakult. Ezen könyv címe:
a „Vérgyógyítás és eredményei”.
Szerzője dr. Kovács J. fővá-
rosi orvos, a vérgyógyítás meg-
alapítója, akinek rendelő

A fővárosnak egyik legfontosabb
egészségügyi intézménye dr. Batizfalvy
István egyt. tanár, Pestvármegye t. főorvó-
sának, az operatív és műfogászat specia-
listájának Fogorvosi Intézete (Károly-körut
3.) A főváros ezen joggal egyedülnek
mondható ilyenmü intézménye, melyet a
v. k. miniszterium is elismerésével tüntet-
tett ki, évtizedeken keresztül száz és száz
ezer fogbetegség sikeresen kezeltetett. —
Reggel 8-tól este 7-ig nyújtanakbiztos és
a legújabb villany átszűrődéti módszer
alkalmazásával teljesen fájdalomlan se-
gélyt a fogfájás kínos betegsége által gyö-
förtnek. Foghuzások altatásban is. Az
intézetben a legjobb rendszerü műfogpó-
tások készülnek, melyek a valódiaktól meg-
nem különböztethetők és úgy beszédre-
mint rágásra teljesen alkalmasak és min-
den kellemetlenség nélkül helyeztetnek be,
teljes jótállás mellett. Levelekre válasz
Vidékiek fél nap alatt megkapják műfo-
gaikat.

KIS TÁRCA.

A lángész.

Valami messze földről jött ide-
gen akarta keresni a lángészt. A
munkától, aki házmester volt
tudakozódott.

A hatodik emeleten hangzott a
válasz.

Az idegen lassu léptekkel ha-
ladt fel a lépcsőkön, miközben
figyelemmel olvasta az ajtókra
szegzett névjegyeket. Az első
emeleten lakott a Fényűzés, lö-
lőtte a hiuság, a harmadikon az
irigység és a negyedik a gond.

Az ötödik emeleten egy elroz-
dásodott pléhtáblán aranybetük-
kel diszelgett a lakó neve: „Dr.
Örület.”

Az idegen sietett az utolsó
emeletet is megmászni s néhány
pillanat múlva már ott csenge-
tett a lángész ajtaján.

De a csengetésre Dr. Örület
ajtaja nyílt ki ott lenn az ötödik
emeleten és az idegen a követ-
kezőket hallotta:

— Tessék befáradni. Én és a
kedves lángész már régóta együtt
lakunk és nagyon jól megférünk
egymással. Hétköznapokon ő az
én eselédem vasárnaponként azon-
ban kidob az utcára és csak az
emberiségnek hajlandó szolgálni.
Vasárnap tudniillik örülési roha-
mai vannak.

FESTÉK HÁRTLL.ÉSTSA

FESTÉK. KENCE
ÉS LACK GYÁRI RAKTÁRUK
A „KÖZPONTHOZ”

Budapest, VII., Baross-tér 20. szám.

TELEFON SZÁM: 81-66.

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁSRUHÁK
PERMETEZŐ KÖPENYEG
szedő-köpenyeg, por-köpe-
nyeg vegyész-, molnár-,
fodrász-, czukrász-, szaktács-
kőfaragó és iroda kabátok tiszta,
színtartó czérnavászonból
Gutmann J. és Tarsa
Budapest, VII 23 Rákóczi-ut 10.
Mintákkal felszerelt árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Az erények bálja.

Az erények álarcos bált ren-
deztek. A rendezőbizottságnál
többek között a Képmutatás is
jelentkezett és követelte a belépő-
jegyet.

— Micsoda vakmerőség — fakadt
ki a bálelnök — hisz ez nem a
vétkes bálja.

— De eddig minden álarcos bálon
ott voltam — szól szerényen a
képmutatás.

— Milyen néven, haszabad tud-
nom?

— Ah, úgy születésemnél fogva
természetesen a képmutatás va-
gyok, de nemesi rangra emelked-
vén az Udvariasság nevet viselem.
Megnyugtatójukra közölhetem,
hogy udvarképes is vagyok.

Többszörös bocsánatkérések kö-
zött állította ki a rendezőbizottság
az Udvariasság belépőjegyét és a
bálon az urak egyike sem mu-
lasztotta el egyszer az Udvarias-
sággal is táncolni, ha az erények-
nek pihenniök kellett.

INGYEN HANGSZER

mint például
hegedű, fuvola, klarinet
czitera, trombita, har-
monika, czimbalom stb.
árjegyzéket bérmentve

küld
Sternberg Ármin és Testvére
császári és királyi udvari szállítók
hangszer-gyára
Budapest, VII., Rákóczi-ut.
ha megírja egy levelező lapon, hogy
milyen hangszer iránt érdeklődik,

A böles ember felesége.

Volt egyszer egy böles ember,
akit e jó tulajdonsága dacára
királynak szemeltek ki! Mert
volt neki egy kristályjogara és egy
pergamentje, melyen kitűnő ki-
rályszabályok állottak.

A koronázás napján a böles
embernek a nép elé kellett volna
állania, és magasra tartva a kris-
tályjogart, a pergamentről leol-
vasni a király-szabályokat. Ezzel
azután megkezdhetne volna ural-
kodását.

A böles ember azonban mi-

előtt még nem volt az, megháza-
sodott, az az feleségévé tett egy
nőt. Ez végtelenül örvendett a
koronázás ünnepélyének. Koron-
ázási ruháját a párisi Worth-
cégnél készítette és mindent fel-
kutatott, nem e talál valami újabb
dolgot, mely diszül szolgálhatna.

A koronázás előestélyén meg-
látta a kristályjogart,

Milyen derék férjem van —
szólt meglegedetten és magához
vette a jogart. Még azon éjjel
nyélnek alakította át koronázási
napernyőjéhez.

A koronázás napján a ruha-
próbálásnál kilenc szabónő se-
gédkezett neki. Ekkor azonban
kitűnt, hogy a vállán alkalmazott
diszítések nem állnak elég szilár-
dan, hanem ide-oda fityegnek.
Erre mind a kilenc varrónőnek
egy-egy pofont adott és magán-
kivül kirohant a szobájából. Már
egészen kétségbe volt esve, mi-
dön férje irásztalan megpillan-
tott egy nagy pergament ívet.
Visszatért szobájába egy-egy cu-
korkát adott mindegyik varrónő-
nek és a pergament segítségével
nemsokára nem fityegtek a di-
szítések.

Midőn azonban másnap reggel
a koronázásnak meg kellett volna
kezdődnie, a böles embernek
nem volt sem kristályjogara se
pergamentje, melyen a kitűnő ki-
rályszabályok állottak. Erre az-
után mást koronáztak meg helyette
és feleségének le kellett vetnie a
divatos koronázási ruháját.

Kár, — mondta mély sajnál-
kozással. A koronázásnál ked-
vező alkalom lett volna egyszer
előnyösen öltözködni.

KOZMETIKAI INTEZET.

A Királyné és
Magyar eszné

kozmetikus: **FABRICZKY IRÉN.**
Budapest, Andrassy-ut 2.
Telefon 50-63.

Szépséghibák végleges rendbehozása.
Vibrációs villanymassage. — Villanyos
szőritás, mely az utánnövést mind-
örökre teljesen kizárja. Fénykezelések.
Hajfestés. Tökéletes hatású kozmetikai
szerek, valamint hajfészekek küldése
vidékre is.

Mitesszerek csak „Mítortól” pus-
tulnak el, Kapható 2 koronáért.

UJ AJTÓK
és **ABLAKOK.**
vasredőnyök és kapuvas-
rácszatok, kertkerítések,
olcsón kaphatók
KELEMEN MÓRNÁL
Budapest, Nádor-u. 72-74.
Fióközet Visegrádi-u 31.

Kállai Testvérek
motorgyárában
Budapest, VI., Nagymező-u. 43.

az egész országban
legjobb...ak elismert **Glória**
benzínmotorok, motoroséplőkész-
letek, nyersolajmotorok, teljes ma-
lomberendezések részletre legol-
csóbban kaphatók

Nagy munkaképesség. Teljes jót-
állás. Árjegyzék ingyen. Használt
motorok és gőzgépek cserébe vé-
tetnek.

Varrógép és kerékpár raktár.
Könnyű s fényes mellékeseket nők és
családok részére a híres

KOR kötőgépek.

Ne hiányozzék
egy háztartásban
sem az eredeti
Arjegyék ingyen, könnyű fizetési feltételek.
Fogl J. L. és Tsa Budapest VIII,
József-körút 42.

BUTOR hálók, ebédlők, uri-
szobák, zongorák,
teljes szálloda, fűr-
dő és pensio be-
rendezések

még soha nem létezett elő-
nyös fizetési feltételek mellett
szállítunk bárhova. Költségvetés
ingyen és bérmentve. Nagy album 1 K.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, VI., Szerecsen-utca 10.

Ügynökök
10-20 kornáig terjedő
napi keresetre

szert tehetnek törvényesen enge-
délyezett sorsjegyek eladásával,
kedvező fizetési feltételek
mellett.

Ajánlatok UJ FORTUNA cím alatt
BUDAPEST, V., Postafiók 78.

Házi gomba ellen
egyetlen pusztító szer a
SERPULIT
Megöli a házigombát és
megvédi ellene.

Hatása biztos! Kérjen prospektust! Ára olcsó!
Gyártja és eladja
Serpulit r.-t. Budapest, VIII.,
Damjanics-u 12

Látható „Comtograph” összeadó gép
írásu mindenféle összeadási munkák végzésére,
rovatolt nyomtatványok kitöltésére, statisztikai
adatok gyűjtésére, mérlegmunkák, kimutatók
stb. készítésére rendkívül alkalmas.

Számológépek, szorzás, osztás, kivonás,
összeadás, kamat-
számítás, köbözés, hatványra emelésre,
továbbá mindenféle számadási munkák
végzése. **Idő és pénzmegtakarítás.**

Feltétlen biztonság. Könnyű kezelés. Be-
mutatás az ország bármely helyén saját
költséggel és vételkötelezettség nélkül.

Darányi Miksa Első Magy. Számoló és
Összeadó Gép Kereske-
delmi Vállalat Budapest, VI., Váci-körút 37,
Telefon 139-54 és 21-29

**Nem
bérli** részletfizetés leple alatt
hanem azonnal
öné a zongora Pianino Cimbalom
vagy bármely hangszer

Reményi Mihálynál
de csak ha a m. kir. Zeneakadémia szállítójánál
veszi azt meg
BUDAPESTEN, Király-utca 54. sz.
Arjegyék minden hangszerről külön
kérendő. Prospectus is díjtalan.

Ingyen
mindenkinek képes ár-
jegyzékünket.

Roskopf munkás óra 1 frt 50
Duplátedelű nickel 2 frt 45
Lapos acél óra 2 frt 15
Nagy vasúti óra 2 frt 50
Erőst 3 frt 50
Uj ébresztő óra 1 frt 25
Glória im. ezüst óra 2 frt 90
Órajavítás 80 kr.-tól
feljebb.

Telefon
134-02.
Fiók:
István-ut
41-43.

Gsak amerikai órásnál Főtelep
Budapest, VIII. József-körút 11.
Longis Watch Parlophon Co. nagy
óra és ékszerraktára.

Minden szőlőbirtokosnak, bor-
kereskedőnek és vendéglősnek
legjobb tanácsadója a
Borászati Lapok
című hetilap. Negyedévi ára 3 K.
Évenként több színes műmelléklet.

Mutatványszámokat ingyen küld a
Borászati Lapok kiadóhivatala
Budapest, IX., Ullői-ut 25. szám:

A köztudatba ment át,
hogy csak
KÁLLAI LAJOS
motorgyára,
Budapest, VI., Gyár-utca 28.

szállítja teljes jótállás mellett
a legújabb motoroséplőkészleteket.
Az egész országban legjobbnak és leggye-
szerűbbnek elismert valódi Kállai Lajos
motorokról kérjen díjazási lapot.
Figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneve
motorgyára nem tévesztendő le más
Kállai nevű cégekkel.

3-5 kor. allandó napi kereset
kötőmunkák átvétele által a
bevall. „Record” típusú kötőgép-
köt. Oktatás egyszerű és díjmen-
tes. A kész áru általunk le-
átvéve és közpénzben kifizetve.
Távolság nem bántoz. Kérjen
azonnal 9. számú körlevelet

Simakötőgép-Ívártól
Bpest, VI., Ötvös-utca 30. I. 9

Sikereivel és mérsékelt díjazásával a
hasonló intézetek között első helyen áll
Dr. Kállay Zoltán
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Kaplony-u. 5.
Ügyvédi-, bírói- és az összes jogi
vizsgákra legsikeresebben készít elő!

Vidékieknek hivatalra
teljes elsőrendű ellátás.

DEHMAL KÁROLY
zongoragyáros
kizárólag kitűnő külföldi gyárt-
mányok raktára és kölcsönző
intézet

Budapest,
IV., ker.,
KÁROLYKÖRÜT
20.

Kitűnő szer
székrekedés, étvágytalanság, gyomorrontás és álta-
lában bél- és gyomorbetegségekre ellen a TORDY-féle
HOLLANDI 3 KIRÁLY
TEA.

Tízféle jóhatású teából összeállított gyógy-
órákban kaphatók. Patikában csomagja (15-szori hasz-
nálatra) 50 fillér.

**Hűsítő izzadás
elleni kenőcs**
24 óra alatt a legma-
kacsább megszűnik.
lábizzadás is
1 doboz 30 fillér.

Kapható:
Budapest, VII., Dohány-u. 5. sz.
WATTERICH drogériában.

„Ez az egyetlen ártalmatlan...“

„Ez az egyetlen ártalmatlan...“

Nélkülözhetetlen
fürdőhelyeken, nyaralókban
vidéken lakóknak.

Mielőtt világítási berendezést beszerzene, pénzét
vezetékre és felszerelésre kidobná, nézze meg,
vagy kérjen leírást a vezeték nélküli

Wiktorin lámpáról.

Világítása 100 gyertyafény erős, óránkénti világítás
3-4 fillérbe kerül, nincs kandéka, bárhová vihető
árnyékot nem vetít és semmi körülmények között
fel nem robbanhat.

Magyarországi
főraktár: **WIKTORIN-FÉNY** BUDAPEST, VIII
Baros-utca 1/7 sz.

MOTOROK!
Legjobb, legmegbízhatóbb üzemű, benzínmotorok,
csatlakozók, benzínmotoros magánjárműk, eredeti
szívószivattyúk és szivószivattyúkhoz tartozó
fizetési feltételekkel, több évi jótállással kaphatók:

Karczag Testvérek
Budapest, V., Aulich-utca. 7.
Arjegyék és költségtérítés ingyen és bérmentve.

EUFON tölesérsnélküli,
továbbá a világhírű
„METEOR”
beszélőgépek és „METEOR” véd-
jegyű hanglemezek vezérképviselete

BERNÁTH ÉS KULINYI
hangszer- és beszélőgép nagykereskedők
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÜT 27. SZÁM.

Mindenféle hangszerek, úgymint: hegedűk, gordonkák, cimbalomok,
fuvolák, tárogatók, harmonikák és a többi nagybani elárúsítása.

Vidékre megbízható képviselők kerestetnek. — Kereskedőknek
a legnagyobb viszont eladási engedmény. — Kérjen részletes
árjegyzéket.